

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Λ!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 / 5-2-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Παλιουριά...
(παλαιότερον ὄνομα: Συμιάτσι...), Ἐπαρχίας Γρεβενῶν...
Νομοῦ... Γρεβενῶν... Καζάνις (πρὶν).....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Παπαγιάννης
Ἐδούκιος..... ἐπάγγελμα... Διδάσκων.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... Παλιουριά... Γρεβενῶν.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 6. φετῆ.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Μέρεσιος Ἀπόστολος τοῦ...
Κυρίου.....
ἡλικία... 42.... γραμματικαὶ γνώσεις 27 δυοστιμισ....
..... τόπος καταγωγῆς Παλιουριά...
(Συμιάτσι).....
β) Παλιάνης Στέφανος ὁδ. 68 γραφ. γινω. ἀγράμματος

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Διάσποράν: Πιταγιά, Παλιόχωρα, Κωτίτσα, Καρσύτα
Μπαρσάγγα, Διάβοσκιά, Κουνάκια, Ἰειδιάματα,.....
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; Ἦσαν αὐταὶ ἀμεταβάται.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτημόνας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Εἰς γαιοκτημόνας. (Σεμεριέ Χατζάρι, Ἰβάν. Χητίς...)
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Ὁβελ. γαρεῖς διέθεται ἰδίαν περιουσίαν διένειμι
αὐτοῖς ὡς πό. τέκνα τῶν.....

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

... *Τὰ χωράφια... ἐλιπαίνετο: με ζωϊκῆν... κόπρον... βοῶν... αἰγοπροβάτων... φυτικὴν... καλαμιᾶς... μετὰ τὸν θερισμόν... θάμνων... κάλυψιν... χλόης... τριφυλλιοῦ... λαθουριοῦ... ὀργώματος...*

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... *Μετά τὸ... 1952*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... *Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον (γερμανικόν) χρησιμοποιοῦται ἀπὸ τὸ 1912 (μοιόφτερον)...*

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... *Μόνο χωράφια ἐχρησιμοποιεῖτο. ἀπὸ τῆς χωρῆς μας, εἰς ὅλου τοῦ ἄρου. Τούτο ἐπρομηθεύετο ἀπὸ τῶν γεωργῶν ἀπὸ τῶν χωρῶν (Γρεβενῶν, Δευῶν)*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

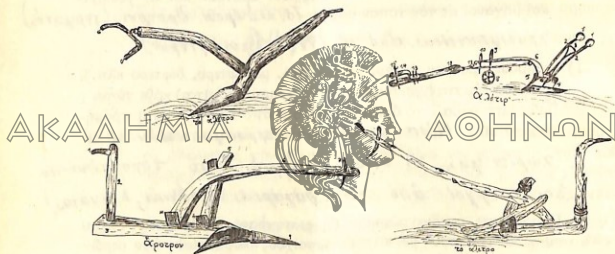
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *1952*
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *1953*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....1953.....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ1954.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .*Τοῦτο. κατασκευάζει. ὁ Ἰάσιος*
ὁ. γεωργός... σὺν. δέ. χρυσοῦσι. εἶται. διδύμῳ.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

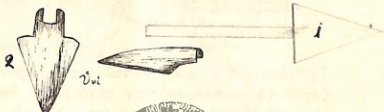
1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνὶ. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφορῶν τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

..Οἱ..ἐν τὸ πρῶτῳ..ἔχοντες μορφοποιήσαν..δι? ὅλα..τὰ χωράφια
τὰ ὑπὸ ἀεὶδ?..Ι...Οἱ...πρὸς φηγ.ζ.τω.τῶν..π.ὸν τῶν...
ἔχοντες μορφοποιήσαν..τὸ ὑνὶ ἄριδ...ζ.....

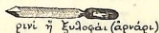
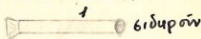
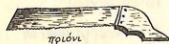
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; **6.τετὸ μαυρῶν...**

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; **7.τετὸ μαυρῶν...**

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκετάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

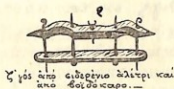
τὰ ἀνωτέρω..α.αἱ...αὐρελαρτιὰ...δ.φ.ι.α.ρ.ι.(1)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *βόες... καὶ... ὄνοι...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... *ἀρκυμῖα... ῥ... ἀργαίερα... ἐν... (ἀλάφαι)...*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *ἔχρηται. γινώσκω... ὁλοκληρώματα... ῥ... (1... ?)...*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

..... *λουριά (κεν. δερμάτος. χαλκός)...*

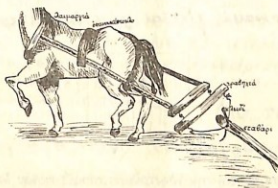
12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; ... *1950*

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

..... *Ποποθετεῖται... Περὶ τοῦ... λαίμαυ... καὶ... λαίμαυ...*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

μαρτοπαθεῖται σὺν πλάτῃ καὶ ἵδρῳ καὶ... βαρύνει
 ἂν· ὡς τοι μαρτὰ πλάτῃ καὶ τῇ τρανυχτῇ· καὶ ὁ παῖς
 ἔκρινεν... καὶ τὸ αἶμα ἐκρίνε· διὰ τὸ στραφῆναι καὶ παρὰ τὸ

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνθήματα εἰς τὸν τόπον σας

..... Ο ἰδιαιτερος ἀνδρας. Τοιοῦτοι βασιλεύσαν.
..... πρὸ παιδῶν τοῦ ἡ. οἱ δοκροῦται τοῦ.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). Τοποθετοῦται τὰ θάδια καὶ ἐπὶ αὐτὰ ἐπὶ δύο τοποθετοῦται ὁ βυθὸς καὶ δίνονται οἱ γέφυρες. ἡμικυκλικὰ μετακιν. ἐπὶ λουρὰ ἐπὶ γέφυρ. τῶν γυνθ. καὶ... σ' αὐτὰ διὰ τῆς μηχανοφθορας στρεφώνεται ἐπὶ ἀταξαρ. τῶν ἐκστριῶν.

2) Πώς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. Ταῦτο. εὐρεται
ἐπὶ αὐτῶν. ἀλλόφων. ναί... ἐξερῶκεται... ἐπὶ... τραβήχεται
διὰ... τοῦ... σταυροῦ.

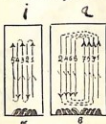
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
 Ταῖς ἀνταρτήσας... ἡ δὲ ταῖς ματωμέναις... ἀντιδρᾷ...
 δεχόμενα ἀπὸ τὰ κέρατα... ταῖς ματωμέναις... ταῖς ματωμέναις
 καὶ τὰς ἄλλας... ἀντιδρᾷ... (βασύνηρα)

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργανο. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

...Μή... $\beta_{\text{ολ}} \lambda_{\text{κρο}}$ το $\beta_{\text{ολ}} \lambda_{\text{κρο}}$ γίνεται κατά $\beta_{\text{ολ}} \lambda_{\text{κρο}}$
 $\beta_{\text{ολ}} \lambda_{\text{κρο}}$ (α)

ἡ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Ἡ ἐπιθεωρησις γίνεται καὶ ἐν ἀντιθέτῳ... βλ. (β')....

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν ᾧ χρᾶται εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ γίνεται (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὲς ἢ σπορίαι, νταμιε, σταίρις, μεσδραδες κ.λ.π.); *Ἡ σπορά γίνεται καὶ γίνεται... διεγχε... εἰς... σπορίαις*.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με ἀύλακιάν ; ~~ἡ χωρίζετο~~
 δια . τοῦ ρ. θ. ρ. μέ . ε . ε . ὁ ρ. δ . ε . ε . δια φ. ο . ρ . ω . . ὁ ὕ . ω . , ὁ ὀ . ρ . ω .

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων
δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται
ἄροτρον ;

- 7) Ποιοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. Ὁλοσ. τὸ. χωράει. ἕπο..
πλαγιά. ὕ. διάνοιξις. ἐρίνετο. πλαγίως. ἕς. τὰ. (ἴδια).
-ἐνι.πεδα. χωράφια. ἐρίνετο. μαδάμελ,

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. καθ' ἑαυτὴν . . . μυστήρια . . . γίνονται . . . ἐν . . . τῇ . . .

Πρωί μου... wallerghias... (Gitar, uridari, beiza)

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Διὰ τὰ μεταχειρῶμενα ὀργώματα τὸ πρῶτον (βιτίσιμο) τὸν φθινόπωρον τὸ δεύτερον (βιτῶμα) τὸ ἄνοιξος τὸν ἔαρον. Ἐπειτα τὸ ἄνοιξος τὸν ἔαρον. Διὰ τὰ πρῶτα (βιτῶμα, βιτῶμα, βιτῶμα κ.λπ.) ἕνα ὄργωμα δι' ὅσον δι' αὐτῶν

ἡ ἐκείνη ἡμερὰ, χερσὶ φιλ. πρὸς ἡσὼν. ἐπαρμένη γὰρ μακαρίτων καὶ
κατὰ ἐντέλειαν ἦσαν δούλῃ σου.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἂνωτέρω)

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφῇ ἀσπαστὸν τὸ νεοτόμιον, δηλ. εἰς ἄνθρωπον;

3) 'Επί πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτοῦ τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Eni... 2... ενδοχιστον... 'Εν

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν;.....

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ διίσκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;.....

..Χρησιμοποιείται δ... τρουβά...

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλει-
ψοειδῆ σιδηρεᾶν ράβδον, ἣ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; Ἰδοὺ ἄνθρωπον ἐγὼ

Βουιέντρας. Ύληρχι. ΐ. (Χράστα). γ' αὐχίν. κα-
θαρίζε. δ. ριπρώς. τα. χόρεα. που. μαζεύε. τω...
ταί. τρι. (Χράστα).

2) Γίνεται μετά τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); ... ἡ παρὰ τὴν ἐξουσίαν τοῦ βασιλέως
ἡ παρὰ τὴν ἐξουσίαν τοῦ βασιλέως ...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδρα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

γ) Ἐργαλεία διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Τεῦρα, μαχὰς, γπέλι, τερατί, διμέλι

.....

.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

... βουθεῖ... δ.β. ... δ. αἰμαρῆνα... κυρίε. μακίνα.

... ξεχωριστό... ἔνομα

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Με φαροῖα... γότα... καλλιεργήτο... κυράφια
το... θηρία... γποραῖσαι... καὶ πατρίδα... ἡ καλλιεργήτο...
δ.β. ... ἐγίνετο... γ.β. ... φωλῆς... ὅταν ἐξεγράμνα... εὐνοῦτο...
δοσπερίματα.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

Λωράδια... γ.ε.ρ.α... καί
εἰ... δυατέν... ἀρτενόμενα... Μ.ε... ρόβη... γ.ε.α.β. ἐργήτο
χωράφια... ε.ε.φ.ε.κ.α.β. ... (φ.ε.κ.α.β.)

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

ἦν γ.ε.α.β. ... κ.φ.ε.π.ε.ο.ν.ε.α... εἰς αὐλάκια

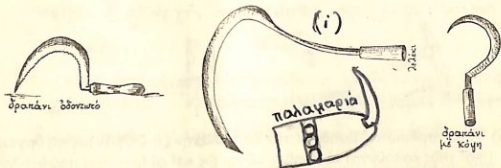
.....

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α.' Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Μέ...τό... (i)...*
...λελ...τε...μα...και...παλαμαριά...
...αριστερῶν χίρι...χιά...πρὸς...α...α...

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) *μέ...πο...α...α...*
...κατωτέρω

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσετε αὐτήν) *...το...*
...δα...

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσετε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
...χειρολαβή...το...δελίνη...και...δα...
...να...να...α...α...α...α...

- 5) Ποιος κατασκεύαζεν αὐτὰ τὰ θηριστικά ἐργαλεῖα; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) Τὰ προμηθεύοντες ἦσαν Παζάρια.
Ἰεσείμα ὁφθαν εἰδικοί. οἱ τὴν κλίμα...

- 6) Ὅτι παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμός μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιδῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.). Νότοι διὰ τὴν ἐξερμεισίαν
τῶν ὀσπρίων καὶ τῶν ζώων

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἔθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοίτηρον μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. . . εἰς . . . πρὶν . . . φθῆναι . . . καὶ . . . μετακινῆσθαι . . . ἐξ αὐτοῦ . . .

- 2) Οί στάχυες πού ἔμεναν (ἢ μένου) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν ,
μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ψ. σ. α. χ. οἱ.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραχμῆς,
πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα ; . *οἱ ἴδιοι ο.ἰ. . θεριβ.θ.ε. . ταποθετῶν* *ως*
καλαμαραῖς . δέξ. περιέτ. . 2-3. κατ. . μαί. . εἰσ. ὁ
... π.ῆω . αἰμολ. συν. θ.αῦν . οἱ . ε. δ. ε. ρ. αἰ. δ. ε. τ.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεῖρες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίεσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ..*Id. τοποθεταίν*
.. 2-3. φατ... φατ... γέ... τό... βιάχ... πρὸς τό. ἴδιο χέρος

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... λέγονται <Χ.εἰρ.ε> π. ἢ καὶ
ἀμαλίζ.....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τρόπου καὶ ποῖον ;.....

... καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες θερίζουν.
ἀλλὰ καὶ θερισταὶ οἱ ὅποιοι θερίζουν.
καὶ ἔρχονται.....

2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοτῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)... ἡμείνοντο... οὕτως.....

... θερισταὶ π. ἢ μερομίσθιοι (30-50).
ὁρ. καὶ καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν (βιτάρ.
καὶ ἀλλὰ καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν (βιτάρ.
μετὰ παροχῆς φαγητοῦ.....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἐφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;.....

... αἱ γυναῖκες ἀριστερὰν χεῖρα ἐφ' ἑαυτὰς
ὑποκαταστήσαντες, καὶ ἑαυτὰς ἐφ' ἑαυτὰς
καὶ ἑαυτὰς ἐφ' ἑαυτὰς.....

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειρές, ἀγκαλιές ; Πώς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βρουῖλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

“Ἔσας ἀπολουσάσθε. 2-3. Θερμὰ δὲ καὶ ἔβαλε χερ-
ρις. δουλ. ἄνοιγε τὰ δεξιανύα καὶ ἔβαλε πᾶσι τὰ
τὰ χερσὶ πόδες ὥστε. νὰ γίμει ἕνα γέφυρα δεξιά. 2-4. Αὐ-
τὸς δὲ πῶ. - δέξιν. - Περκαύσε ἑκάτερον τὸ δεξιὰ χρυσίον
ποιῶν. καὶ. Κλέψει. (ἑλίου). καὶ. τοποθετήσας τὰ
δεξιὰ. 3-4. ψαλμ. Ἀρχότερον δὲ τὰ. πεντηκοντα-
καὶ. δὲ τὰ. δεξιὰ. καὶ. τὰ. δεξιὰ. ἔχοντα...
ἐν τὸ ἴδιον τὸ δεξιὸν ἐπὶ πᾶσι. τὸ ἑκὸν
ὅμως γέφυρα καὶ τὸ χρυσίον νὰ γίμει
ὑπὸ τῶν

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποιητοῦντο ;

Καρ. ἀρχαῖς ἀφύπνιστο... 3-4. γὰρ. Μετα. ὁρμῶν...
τὸ πέρας τοῦ θεωρητικοῦ τοῦ χωρικοῦ... ὑπαρξάντα...
ντο. αἰ. γὰρ. θεοί. καὶ. ἴενα. διψυχνῶ... ἑρῶ...
τὸς δέ... ἄβασαν... κινῶν δέ τὸν πῦρ. γὰρ. καὶ...
ἡμεῖς αὖτε γὰρ.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... *ἡ καλλιέργεια
τῆς ἡλιάδας... ἀρχαί. πρὸ. τοῦ. 1920. ἀλλὰ... ἡ γεωμετρικὴ
καλλιέργεια... γίνεται καὶ γίνεται
αὐτὴ... 6. ἀλλοτρίως... ..*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν... *Τὸ. ἀνάγειν... γίνεται... ἐκ. ἀπομακρ-
νη. γεωμετρικῶν... ἐργασίαν... ἀλλὰ. ἀπὸ. ἡλιάδας. ἐκ.
μοιχῶν... τῶν... ..*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χρόνον μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργεια του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... *Ναί. ἐσυνηθίζετο
ἡ διατροφή. τῶν. ἐκ. βόσκων... Αὐτοῦ. καλλιέργετο
τὸ. φυτό. Μόλις. δὲ. φέρει. τὸ. χόρτον. καὶ. ἀπὸ.
βελανιδιά. τοῦ. καὶ. ἐξυπακούει. ἐξυπακούει. διὰ. τὴν. καὶ
ἐξυπακούει. ἡ. ἐξυπακούει. ἀλλοτρίως... ..*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ά.)... *Ἐθερίζετο. κατὰ. τὰ. τέλη. Ἀπριλίου. ἢ. ἀρχῆς.
Μαΐου. ἐκ. 666... ..*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) . Διὰ . τὸ . δέξιμον . . . ἔχρησιμόν .
 ἔτε . . . καὶ . «Καὶ ὁ νόμος . . . ἔλα . γερά . το . δύναιτο .
 νιθῶνται . ἀνοχτά . ἀπὸ . δὲ . πλεονεξίας

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

.. Πλατὰ . δεμάτια . γεκκρόφοντες . γετὰ . το .
 πέρας . καὶ . θερύοντες . ἐπὶ . αὐλῇ . το . οἴκου .
 εὐρίσκειν . προστά . ἐπὶ . ἐπὶ . καὶ . ἔμεν .
 ἔμεν ἀλωνισμός

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; Ὁ τοῦτο

.. ἔμεν . θεμωνοστάσι . καὶ . ἐποθετοῦντο .
 εἰς . σωρόν ὁ δὲ τοῦτο . ἐπὶ . τοῦτο .

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ άλωνι; .. ἀνέκαθεν . ὑπῆρχεν .

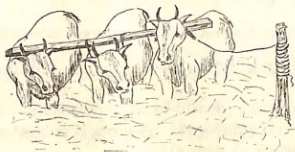
.. αὐλῇ . καὶ . γαστήρ καὶ . ἔμεν .
 το . διὰ . τοῦτο

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ἐπὶ . τοῦτο . ἀπὸ . τοῦτο .

Διὰ . καὶ . εἰς . τοῦτο . ὅτι . καὶ . τοῦτο .
 ὑπῆρχεν ἐπὶ . τοῦτο .

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

...Ὅλα... τ' αἰώνια... εἶχον... αἰωνόστυλον...
καὶ... τὰ... δεξιά... τ' αὐτῶν... γὰρ... τὰ... σταχύν...
πρὸς τὸ... ὑψήστεν... καὶ... ἦ... ἔδρα... νὰ... φαίμεθα...
οἶα.

- 11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποιήσιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ἐκλίνου στυλός, ὕψους δυοῦ μέτρων (καλούμενος σπηχεὶς,
στρουλουργός, δουκάκη, βουκάκη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ εἰς τὰς
σταχύν, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ σταχύν... ..

...Τὸ... ἀλώνισμα... τῶν... σταχύων... γίνεται... διὰ... τοῦ...
εἰς... τοῦ... βοῶν... ἢ... αἰώνια... καὶ... τῶν...
τῶν... τῶν... τῶν... τῶν... τῶν... τῶν...
σταχύν... καὶ... τοῦ... τῶν... τῶν... τῶν... τῶν...
καὶ... - δυνάμει -

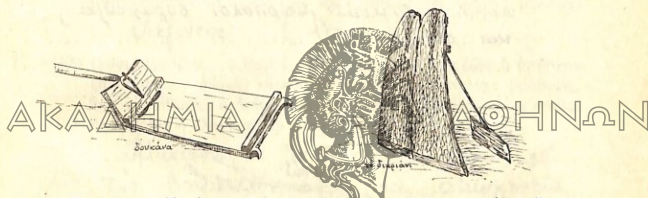
- β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλός εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὴν περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τές καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). *Τὰ γὰρ*

*γίνονται... δύο - δύο... ἢ καὶ... περιέχονται...
μετὰ... ἐν... χοινίον... δέχον... ἀπὸ... ἐνὶ*

*καταβήμ. ἢ τὰ κέρατα τοῦ... ἐκπεριμένον... βράχ. ἢ
ἐν... τῷ... μανσούδι... τοῦ... αὐτόχρου...*

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένον ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήσεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ά.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

... *Ἐκμεταξοποιεῖτο... οἱ δωμάτια (δουκάνια)... αὐ
ὁποῖα... ἔτα... ἐπιψύχον... βατὶς... γύμνασις... 1.80 γ. καὶ
ἡλίας... 1 γ. περίσπιν... ἢ καὶ... βαλάντια... ἐνὸς...
κεκο... γύ... αἰχμηρῆς... ἡετρίδες... αἱ... δούλια... ἀνεμακρύνει...
δυεαν... ἀργότερα... ἢ... λαμπαρῆες... ὁ δούλιος...
Δι' αὐτῶν ἀλωνίζοντο... κυρίως τὸ δισαῖρ', κορδαῖρ', βρόμ...*

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

... ἤρχιζε... μετὶν... ἀνατολήν... τοῦ... ἡλίου...
 ... καὶ... ἔτελει... μετὰ... τὸ... ἡ.ε.α.μ.ε.μ.ε.ρ...
 ... θ.α. π.α.α.ν.ε.λ.α.μ.β.ά.ν.ε.σ.σ... ὅταν... <<... λυκνιχῶ...
 ... των... τῆς... <<... λαφνῆς...>>.....

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράν κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ... Δι.μ.σ.δ.ι., καρπολόι, βαρυκεύρα,
καὶ... φειάρι.....

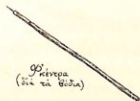
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχυν ; ... Ναί... ρίπτει... καὶ... διαχέει...
σπάρται... εἶναι... διόλειται... δι.δ. ναί... φει.έ.ταν.....

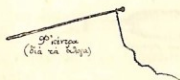
- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχού
 φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....
 ... ἔχρησε... κατασκευάσθη... καὶ...
 ... γι.ε.κ.εν.ει.δ.α.... βουκέντρα.....

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

..... *ἡλικίαν τοῦ ζῶα... πέντε... ὑπερμεδίαν...*

*ῥοῖντρα
(διὰ τὰ ῥόδια)*

*ῥοῖντρα
(διὰ τὰ ῥόδια)*

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

..... *λέγονται... (λαμνί)*

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τροπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνοῦσθαι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

..... *ἡλικίαν τοῦ ζῶα... ἴδιος... ἀλωνιστὰς... ἢ...
... βοῦν... ἀλογα... ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν...*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπάρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν; π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

..... *ὑπάρχειν... κόπανος... διὰ... κό... κατανάσσει,
... ῥόδι, φασάλια, ρεβόθια, γυτρίδια...*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;

..... *κατεσκευάζετο... ἐκ... πικρῶν...
... μήκος... πᾶχος... (διαμέτρος... 6x1)*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.).. *ἀλά.. αὐλῶν! χιίνεται!.. τὰ... κοπάνισμα.. (δυναμὶς, καλαμπόκι, ὄσπρια).*

κόπανος στεργγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνεμα μικροῦ ἐμποῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

... χιίνεται.. ὑπὸ.. τῆς.. οἰκογενείας... καὶ.. ποσάμεις.. ὑπὸ.. τῶν.. βοῦν.. θύων.. θυγατρῶν...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *ἔχνηκοα... ἀγερκεῖες... 4-5... 6 πρῶτες... (μηχανία)... ριζοαχέες... αποποθεῖται... πᾶνω... 6... δευτέρα... (κροκόβαλα)... ἐκ τοῦ... 3 δίου... πρὸς... ἀλῶνιζα... πρὸς... ἀλῶνι...*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ; Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

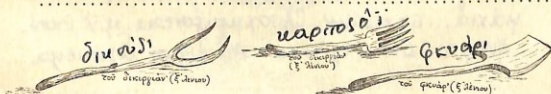
... ἔτραγουδοῦντο... καὶ... τραγούδια... καὶ... διότι... ἔτραγουδοῦντο... ναὶ... τὸν... ἔπαινον... Μόνον... ἡμεῖς... πρὸς... καὶ... ἔλεγον... (ἄνθρωποι... ἀνὰ...)

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *ἦν... τὸ... 1952... ἀλῶνιζε... β'. Λίχνισμα...*

ἀλῶνιζε... β'. Λίχνισμα... ἀλῶνιζε... β'. Λίχνισμα...

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ πῶς τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

... λέγονται... λαμνί... Μαγεύεται... τὸν... ἀπορριπτεῖται... καὶ... ναὶ... πρὸς... (.....)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

...*ἔργαζομαι... ἐς... λίσσιν... δωρεά...*
ἤρην... ἀρκίην... τὸ... λίσσιν... ἑυάναι...
ἴκην... δ. τανρὸ... γερὰ... καὶ... ἀνάλ...
δωρεά... τὸ... λίσσιν...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

...*Μὲ τὸ... καρπασί... (!) καὶ... φτυάρι...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λισινᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας· γυναῖκα· εἰδικὸς λισινιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

...*ἄνδρα καὶ... γυναῖκα...*

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίσσινισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

...*ἔχεται... ἐκ... ἐκ... ἐκ... χονδρά... τε...*
μάκια... ἐκ... ἄποχωρίζεται... ἐκ... ἀνάλ...
ἔχεται... ἀνάλ... ἐκ... ἀνάλ... ἀνάλ...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δευτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνημα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

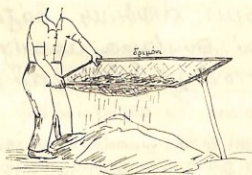
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

..Τότε... γίνεται... τὸ... ἀρεγοδιεργα... καὶ... καὶ...
...βρα... τὸ... ἀρεγοδιεργα... βρα... τὰ... χονδρὰ,
...τὸ... καὶ... βρα... τὰ... ἀρεγοδιεργα...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δормόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

...Τὸ... δρεμόνι... σπιρίζετα... δὲ... εἶνα... καρποδοί.
(δρεμόνι) καὶ ἀπ' αὐτοῦ... ἄλλο... φέρεται... κρατεῖ... δ
χειρὸς... Ρίχνοντες... ἐν αὐτῷ... τὸν... καρπὸν... καὶ
δ... χειρὸς... ἀρχίζει... γὰρ... τὸ... λυμνίζει... τότε
πρὸς... δ... καρπὸν... καὶ... φέροντες... αὐτὸν... βάζου.

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ,

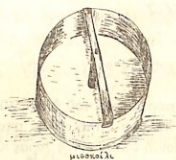
Ἐφ' οὗτοῦ μεταφθεῖται ὁ καρπὸς... εἶναι
καὶ... γὰρ... αὐτὸν... ἀποθήκην... τὸν... φέροντες
καὶ... τὸν... βασιμάζον... (τὸ... βάσαν... δὲ...
... τοῦ... βασιμάζου).....

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ... Ὃταν... μεταίναται... τὸ... πρῶτον...

... τοῦ... βασιμάζου... αὐτὸν... ἀποθήκην... βάσαν... δεινὴν... εἰ... δοῦναι
... δι' αὐτὴν... καὶ... θυγ' αὐτὰ... καὶ... αὐτὴν... γὰρ... τὰ... φέροντες
(... τοῦ... βασιμάζου).....

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις οκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἱχθυογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας)... *ἤρχετο δ. Μηδίας καὶ ἔπαιρνε τὰ δέμας, καὶ δ. ἐποίησεν τὰ ῥήματα (δ. σου δ. φεγγὺς καὶ ἔτα... δ. σπαρχή)... ..*

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνατιάτικο κλπ.

*ἓνα ταχάρι
ἓνα ταχάρι
μὲν ταχάρι*

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρον τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἱχθυογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

*Τὸ πρῶτον μὲν εἶτα τὸ δεύτερον ταχάρι
ἑξ ἁνωτέρου δύο ταχάρια ἓνα ἑξατάλιον = 84 ἑ.*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τῆς σχετικῆς συνηθείας) *ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἢ ἐν τοῖς ἀγροῦς*

ἐν τοῖς ἀγροῦς καὶ ἐν τοῖς ἀγροῦς καὶ ἐν τοῖς ἀγροῦς καὶ ἐν τοῖς ἀγροῦς

4) Τὸ ἀχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Τὸ ἄχυρον ἀποδυνεύει
εἰς τὴν αἰθρὴν (εἰχυρώει) καὶ ἀπολεῖ.
ἐν τῷ βέλτε καὶ ἐν τῷ ἀλῶνι.....*

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τούς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλῶνισμα ;

..... *Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα.....*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκόπον καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ*

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμνα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

..... *Μόνον κατὰ τὴν ἀπουρίαν.....*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

..... *εἰς τὴν πρωΐαν καὶ μεσημέριον
καὶ τὸ βράδυ καὶ ἀπομυρῶς.....*

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

.....φανός..... ἡ...διαχειραφύα.....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....

...Τὰ...παιδιά...τὴν...ἀνάπτουν...ἀλλὰ...συμμεμερῶ-
νοντες...καὶ...ἡλικιωμένοι.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

...Τὰ...μαζεύουν...ἀπὸ...τὰ...δάσος...ταῖ...παιδιῶν.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

...Μόλις...συμμεμερῶν...ταῖ...ξύλα...ταῖ...ἡλικιωμένοι...
ἔλθοι...ἀναμείκτες...τὰ...ξύλα...τῆς...φωτιάς...
...τραγουδοῦν...ὁ...καὶ...ἀποπαιρῖσιν...τραγουδοῦν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εἴδη, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

...Μόνον...τραγουδοῦν...ἀποπαιρῖσιν...τραγουδοῦν
...ἀποπαιρῖσιν...ταῖ...παιδιῶν.....

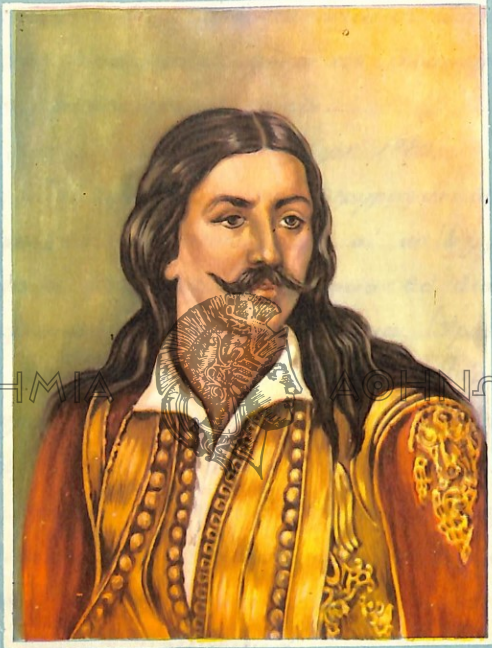
2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

...Πορεύονται...γύρω...ἀπὸ...τῆς...φωτιάς...ὁ...παιδί...
...καὶ...τῆς...πυράς...ταῖ...παιδιῶν...
...παιδιῶν...καὶ...παιδιῶν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΙΑΚΟΣ

Παλιουριά

Γρεβενών

26-2-1970

20

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Περιγραφή

Τοῦ γεωργικοῦ βίου ἀπὸ προϊστορίας διὰ τῶν
εἰρηρῶν τῶν δικηγορικῶν μέχρι τοῦ ἁλωτισμοῦ
καὶ τῆς ἐποποιεῖας οὐτῶν.

Περίοδος μέχρι 1920.

Πρὶν ἀρχίσωμεν τὴν περιγραφὴν θεω-
ροῦμεν βυθίσματα καὶ τοις ἑξῆς δὲ αἱ καλλιέργειαι
τῆς γεωργικῆς βιοτοῦς ἕως τῆς ὁποίας θὰ ἀναφέρω-
μεν διεκρίνοντας: α) ὁλικὴ καλλιέργεια (ἀραβόσιτος,
κεράσι, ὁβόλια κ.τ.λ.) καὶ β) ἡμι-καλλιέργεια
(βίτος, κριθὴ, βίσις καὶ λοιπὰ δικηγορικὰ
προϊόντα).

Οἱ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τῆς ὁλικῆς καλλιέργειας
διότι δι' αὐτῆς τετὴ τῆς γεωργικῆς τῆς ὁποίας
ἀπαιτοῦμεν ὁ γεωργὸς προϊστορεῖ τὸ αἰετῶν
διὰ τῆς ἡμι-καλλιέργειας.

Ἀπὸ τῆς προϊστορίας ἕως τῆς καλλιέργειας
ἀρχισαν ἀπὸ τῆς καρδίας τοῦ αἰγῶνα. Τὸν φεβρουά-
ριον, ἀπὸ τῆς ἐκκένωσης καὶ ἀπὸ τῆς ἐκκένω-
σης ὁ τόπος, αἱ γεωργοὶ καὶ τὸ γεωργικὸν βίον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νταν επί χωράφια για τὸ «βυίειγο». Τούτο
 θὰ ἔγινε πολὺ καιρὸ καὶ θὰ τὸ ἐπέπαιον
 τὰ χιόνια τοῦ Μαρτίου καὶ οἱ ἐντύθεισες τραχηλίδες
 τοῦ θὰ βυσιώταν τὰ γερόβια ἡοῦ ἔταν βλα-
 βερὰ για τὸ «μπερνεῖτι». Κατὰ τὰ τέλη Μαρτίου
 καὶ ἔδ' ὅσοι τὸ χωράφι μαζώνισταν γινόταν τὸ
 «γύρισμα» ἢ «διάβασμα» για τὰ δουλεῦν καὶ
 σπάρει ἢ μάζε. Αὐτὸ γινόταν πρὸς τὴν ἀντιθετι-
 φορά τοῦ βυιείεστος για νὰ σταυρώνηται τὸ
 χωράφι καὶ τὰ δουλεύεται καλύτερα. Ἀπὸ ἄνοιξε
 ὁ καιρὸς, κατὰ τὰ μέλα Μαρτίου ξεκίονταν για
 τὴν ὄνιχη ἐπορὰ. Ὅσα ἔπερταν τὸ καλαμπόκι
 τὸ ὅποιο εἶχαν διαλέχθῃ για σπόρο ἀπὸ τὸ «ἐβιού-
 νισμα» διαλέγοντας τὰς μεγάλτες καὶ στρόθυφες
 «τρώτες» (κτύπτες) οἱ ὅποιες στυμπήζονται
 κωριερά. Ὁ σπόρος ἀπὸ τὴν προηγούμενη ἔχει
 βουτυρωθῇ ἐν τέρῳ για νὰ φουσκώσῃ καὶ τὰ σπάρει
 εὐκολὰ δ' ὀύερος, καὶ ἔχει σταυρωθῇ για νὰ
 μὴν «παραβλαβῇ». Τώρα εἶναι ἔτοιμος,
 φορτωμένος ἐνὶ γαῖονταῖν καὶ γὰρ σπάρῃ τὴν

AKAΔHMIA

AΘHNΩN

μερὰ πού θα επείρω πάλι στο χωράφι στον
 ο γρηγόρης έχει γράψει τα βόδια και ανοίγει αδιάφορα
 κόβει και βαθαίνει αδιανύσις ατελείωτος προς τα αδιά-
 νια τα επορφέτα, για να βγάλουν αυτές τα νερά
 από το χωράφι. Όμοιους γίνονται, των εποχών αυτών
 και η επορά των γεωμέτρων.

Θα ληφεί οτι λίγο το βλοσυρό και άφου
 μεγαλώσει λίγο θα ληφεί οτι ευαίθετα (υμνιστής)
 για να κρατάει «τότε» και να μην θυμάται αν
 γεφυρώσει. Τα συνάσματα γίνονται με ταί
 «ΤΟ ΑΠΗ»

Έτσι θα κρατάει μεγαλύτερα ποσότητες του νερού και
 δει θα διδάσκει το φυτό. Θα ληφεί οτι κατά
 τις αρχές του νερού και «δευτερεύοντα» άφου βέβαια
 βρέξει και δυνάμεται το αέρα. Μετά η δύναμη
 καλλιεργεί οτι άφου άφου το «γίνω» και μετά
 το νερό ληφεί οτι με αρχάς του τεταγμένου

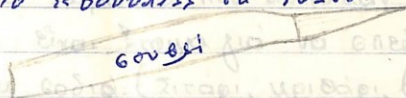
3

AKAΔHMIA

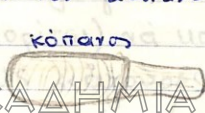
AOHNΩN

Θά γινῇ ἡ συνημιθέη, θά γινῇ τὸ καθαρίσμα
τοῦ καλαμπουιοῦ ἀρρυγοποιώνας κατ' αὐτὸ τὸ
μαχαίρι ἢ τὸ ξεβουβλίον τοῦ βύλου.

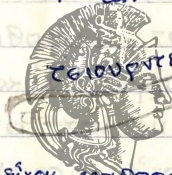

Θά αἰουλοῦνται τὸ ἥλιασμα καὶ ἀφ' οὗ ἥλιασθῃ
θά γινῇ τὸ «βουβλίον» (τριψιμο). Τοῦτο γίνεταί
μέτ' τὸν κόπανον ἢ τὴν «βουβλίον».

κόπανος

βουβλίον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἢν δ' αἰὼς δὲν εἶναι καθαρός καὶ δὲν λίσσεται
τὸ καθαρίσθαι τότε γίνεταί ὑπεραστὰς καὶ
φρενιέται εἰς φρενιὲς τοῦ βούλου γὰρ τὸ
βουβλίον καὶ γινῇ τὸ τριψιμο τὸ χειρῶνα
στὸ χαλάει. Μετὰ τὸ τριψιμο τὸ κέννημα
μαγεύεται ἐπὶ κοφίνια ἢ εἰς μπούρδες, (ραμμέ-
να στρώματα εἰν' ὑψηλὰ θάλασσα).

Οἱ βλαστοὶ τοῦ καλαμπουιοῦ (καλαμπιά)
δυναίνονται καὶ τοποθετοῦνται ἐπὶν ἀκρωτία

Εν τούτοις, η ερώτηση, αν ην το παλαιόν
 των λαογραφικών ερευνήσεων, κατ'αρχήν
 να είναι η ερώτηση αν ήτοι.

12000

Εν τούτοις, η ερώτηση, αν ην το παλαιόν
 των λαογραφικών ερευνήσεων, κατ'αρχήν
 να είναι η ερώτηση αν ήτοι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Εν τούτοις, η ερώτηση, αν ην το παλαιόν
 των λαογραφικών ερευνήσεων, κατ'αρχήν
 να είναι η ερώτηση αν ήτοι.

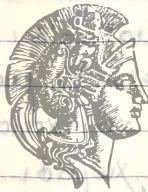
για να το φάτε το χειμώνα το ζυμωμένο.

Τώρα τα αρωμάτια που νόμιμαν τα
καταμπόμια είναι έτοιμα για να επείρωξε
τὴν Πρωΐην βοδια. (ζίταρι, κριθάρι, βριζα).
«Ένα ἄλλορι θα το μάνουν το χωράφι διότι
εἶναι δουλεμένο ἀπ' τὴν ἀνοιή. Θα παίμ νοντά
σεό γευκολοίτε και ἕνας νέος (οἰόρι ἢ
μορίτσι) να καθαρίσω το χωράφι ἀπὸ
τις «ἀγροῦρες». Ὁ γεωργός θα το ὀργώσω
βιανρωτά για να χαλαρώ τις μουσούλες
και μετὰ το χωράφι είναι ἕτοιμο για ἑπορά.
Ὁ σπόρος ἔχει ἑτοιμασθῇ ἀπὸ ὑμέρες, μαδα
ρίδνιμθ, ἀσβεστοῦδνιμθ και τώρα ἕτοιμος
εἶναι σπαιμιά για το χωράφι. Ἀυτὴν τὴν
ὑμέραν δὲν πρέπει να βγῇ ὑποτα ἀπὸ τὸ
επίτε. Ὁ τοιμουρά δὲν δανείζει τίποτα διότι
θα ὀρῃ καιό. Ἐτοιμάζει και τὸν
τρουβά που θα κρεμάσω ὁ γεωργός στὸν
ὄρο για να επείρω. Λένει δὲ στὴν ἄνερν τοῦ

ερουβαϊ και ενα αδυγενειο νογλαχα

γ'

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

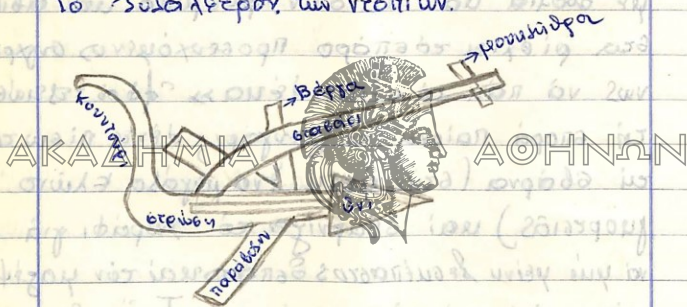
τρουβᾶ ἓνα ἀειμένον νόχιον γὰρ τοῖς γένε
 ὅσοι θὰ πέθῃ ἐπὶ τῇ, ἀδύχι.

Τὸ χωράφι, ἀφίνει τὸ ζευγαρι δειπνῶν
 αὐτῇ τοῦ ὀρχωμένου καὶ γερὰ βύχου
 τὰ καὶ τὴν τὴν «ἐμπορίαν». 12 βύματα γ
 ἐμπορία. Ἐχωρίζεται τὴν μία ἀπὸ τῆς ἄλλ
 γὰρ ἐβόλια καὶ κατόπιν φυλάσσεται καὶ
 ἐπὶ τὴν ἐκείνη τὸ ἐπὶ τὸ προσευχόμενος
 νῶς τὰ καὶ τὸ «ἔνα-δένα» ὅφθαι τε
 τῇ ἐμπορίᾳ παίρνει τὸ ζευγαρι, δένει τὴν
 τὴν ἐβόλια (ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἓνα μεγάλο ἐλὼν
 μορταῖας) καὶ ἐβαρύνει τὸ χωράφι γ
 τὰ καὶ τὴν γένε δευτέρου τοῦ ἐπὶ τὸ καὶ τὸν γ
 τὰ πούλια καὶ τὰ μυρμήκια. Τὸ ἔριζε
 ἐπὶ τὸ ἀμύρι τοῦ θεοῦ καὶ περιχέει τὴν
 ὅφθαι τελεμένη ὅλη τὴν ἐμπορίαν βαρύνει τὴν
 ἀβίατη (βουέντρα) ἐπὶ τῇ, γυρίζει πρὸς τ
 ἀνατολὴν καὶ τὸ σταυρὸν τοῦ καὶ ἔχ
 «Καλὴ χρονιά». Ὅλοι ὅσοι παρευρίσκονται
 ἐπαναλαμβάνουν αὐτὴν ἔχου καὶ πιναῖον γ

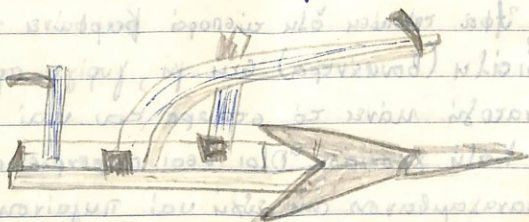
7

ὅτι οὐκ ἔστιν τὰς περιμένας ὁ σκρίτης
 ἡ δὲ πλοῖον κρατίζει καὶ ἐκτοχάσεν ἡ νομισματική.
 Ἰάβεο ἐπὶ τὴν καὶ πινὼν ἐκχόμενοι σκαφί
 ἑορτασά. —

Τὰ ἔργα τὰ ὅποια ἐκχυριστοποιοῦν
 ἦσαν οὐκ αὐτὰ καὶ τὰ ἑαυτοῦ ὁ ἴδιος ὁ Γεωργίου.
 Τὸ βυβαίετρον τῶν νεοπινῶν.

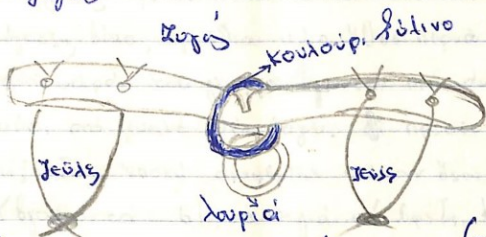

Τὸ βυβαίετρον τῶν προσφύγων.

τὰ ὀνόματα τῶν γεφυρῶν καὶ ἀντιπρῶ.

Για το γένιο ο όγκος των βολών στο διαρκές
 ο γυρός

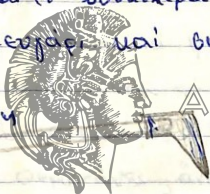
Χρησιμοποιεί ο όγκος και η βουκίλα (αξία)
 για να βγάλει το γυρό και βυθώνει το
 το κατεύθυνση.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΛΛΗΝ

ΧΡΑΙΣΤΑ

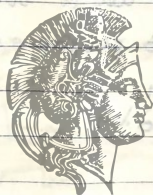

Πρό το 1912 ο όγκος χρησιμοποιείτο και το
 βιδωμένο (γερμανός) με ένα χέρι και
 μια γάστρα (όστεον)

Τραπέζι - ενεφανισμένη μετά το 1950-51.

Ος και μηχαναί εποράς, θερμότητα, αλυσίδα
 και υ.β.η.

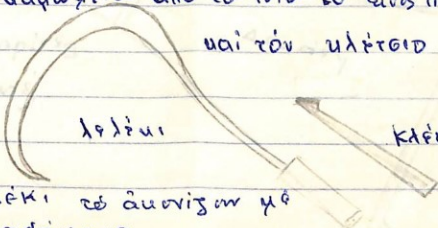
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τὴν ἀνοσί, πού τὰ σπασμένα μεγαλύνων καὶ φαίνοντα
οἱ ἄνθρωποι, βεβαιῶν ὅλοι ναί τὸ βεβαιώσων. βγαίνουν
κόρκοι, βίκο, ἀμάδια κλπ. Ὅσο περὶ δὲ καὶ τὸ
κροποκάρι τοῦ γέωργου γίνεται πρὸ δυνατό. Ἄλλοι
οὐτεὶ σὸ μεγάλο δὲν βίγει. Δι' προσευχῆς καὶ δικε-
ριῆς. Δι' ἐποχὴ ἀνοσφρίας κἀνὸν ὅσοι κατὰ λίτανις
ἐκβγαίνουν τὰ βίχνα γιὰ νὰ βεῖτη. Καὶ ἔρχεται
ὁ καὶ τὸν περὶ τὸν. Πρῶτα θὰ πάρων εὐα
κρεῖτα, καὶ λίγα πρῶτα πὰ μὴν εὐακτοῦνε.
μετὰ τὴν βίγει καὶ εἰς τὴν σπασμένην
ἀρχὴν πρὸ πρὸ νὰ σπασμένη.

Ἐρχόμενοι οἱ θεριστὰς, ἄνδρες, γυναῖκες
καὶ παῖδες, εἰς χωράδια καὶ εὐακτοῦνε
δουλειὰ τὴν. Οἱ μεγάλοι θερίζον μὲν εὐα καὶ εὐακτοῦνε
καὶ οἱ νεότεροι δύνανται χρῆσιμοποιῶν τὰ δῆμα-
κινὰ καμωμένα ἀπὸ τὸ ἴδιον τὸ εἶδος πού θερίζον
καὶ τὸν κλέτσοι.

Τὸ δὲ δὲ τὸ ἀνοσφρίαν μὲν
τὸ ἁδαιμονο.

κλέτσοις εἰς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

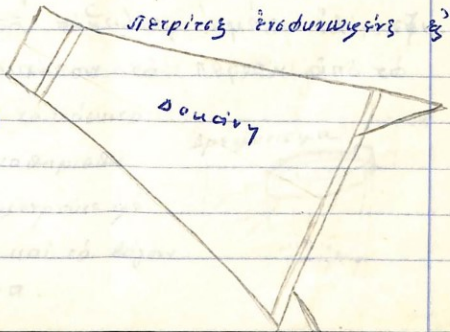
τα δένδρεα τὰ θυμωκίζοντ' ἐς χωρίον καὶ ἀρχότερα
 ὄσαι τελευτῶν δ' ἑρριχός θὰ τὰ μισθαλίσκων γὰρ τὰ
 γῶνα ἐς ἀλύντι πού βρῖσκεται ἐς χωρίον εὐαί
 ἀδύ τὸν ἐπιστῶν γὰρ τὰ τὰ ἀλύνισκων.

Κατὰ τὸν ἑρριχό ἔπιμαρτε τὸ τραγούδι, τὸ
 γέλιο καὶ κατὰ ἀπὸ τῆς οὐκί τὸ δένδρον, πού
 βρῖσκεται ἐκείνου χωραφίον, τὸ φαγοπότι.
 Ὅσαι βεθερίσαν τότε τὰς γῆρυγες καὶ παῖσι
 ὁ «κρινεγὰς».

καὶ ἀρχίγει ἀνέκτος δ' ἀλύνισκός. Ὅσαι
 μεταφέρονται ἐς χωρίον, μεταφέρονται ἐς ἐλπίτι.

Δρυάνα, γῶνα, τραγούδι, γῆρια, φωνῆ. ἴνεται δ'
 ἀλύνισκός γὰρ τὰ γῶνα καὶ τὴν χρυσοποιήσιν

«Δουκάνης» ὅτι ἀπὸ τὸ κατωτέρω φέρει
 αἰχμηρὲς περὶ τὸ ἐποφυγεῖν ἐξ
 τὸ βύλον
 ἢ λαγαρίδες
 δολοτηγῆς.

91

AKAΔHMIA

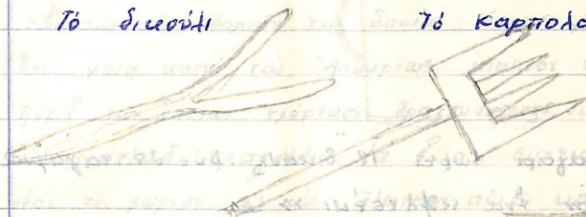

AOHNΩN

Χρησιμοποιούνται επίσης και άλλα εργαλεία
αίτια και χυμίστρα.

Τό διευκρί

Τό καρπολόι

Τό φευαίρι

ση επρωχίρα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

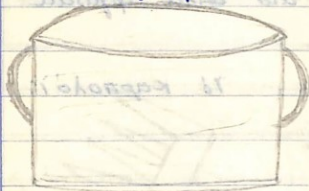
ΑΘΗΝΩΝ

Μαυρά χυρίζουν τό αλκυονόμενον και στο τό
τό μαζεύουν σωρό (λαμνή) για τό λυ
Τό λυχνίστρα γίνεται με τήν βοήθεια του αέρα
ήν δέν φυσά ~~ση~~ «λαμνή» μένει αλυχνιστρί
Αφού τό λυχνίστρα τό περνούν από τό
«Δρεμόνι» τό κούμπω
και αφού καθαριστεί
τελείως τό χυμίστρα με
τό ταχάρι και τό βάζουν
επί μοθίρια.

Δρεμόνι

Ταχάρι.

Τὸ ταχάρι ἔχει 12 δυνάμεις. Δύο δὲ ταχάρια
καίουν ἕνα «φάκελλο» —

Ὡς ἂν ἐλλογὴ ἔγιντο διὰ πληροφοριῶν

τῶν κατωτέρω γερμῶν

ΑΘΗΝΩΝ

α) Μέρειον Ἀποστόλου ἔτων 72

γεννηθὲν ἐν Ἰαλιουρίᾳ. Γραμματικαὶ γνώσεις
ἐν δυσχεροῦς.

β) Ἰαλιναῖον Γερμίου ἔτων 68 γεννη-
θὲν ἐν Ἰαλιουρίᾳ, ἀγράμματος. —

γ) Λεωνὸς Νικολάου ἔτων 65 γεννη-
θὲν ἐν Ἰαλιουρίᾳ. ἐν δυσχεροῦς.

ΕΤΗΤΙΑΙ ΠΥΡΑΙ.

«Εν τῶν πληροφοριῶν ταῖς ὁποίας ἔχομεν, βεβαιῶται ὅτι γόνα κατὰ τὰς Ἀπουρέως ὑπάρτον θυγίς ἡμέρι τῶν ὁποίων ἔχοντες δραμονισμοὺς διάφορα ἀπουριὰτινὰ τραγῳδία. Τὰ βῆλα βυρνεύωντων γόνα τοῦ χαρίον ἐς τὴν φηταίαν αὐτοῦ καὶ κατόπιν βυρνεύωντων ὅλοι οἱ λαοὶ οἱ οἱ ὁποιοὶ ὑπάρτον ἐς φηταί καὶ διακυβερνοῦν ἐπὶ πολλὰς ὥρας.

Ἐπαύει το ἔργον ἀπὸ 3/4 ὥρας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

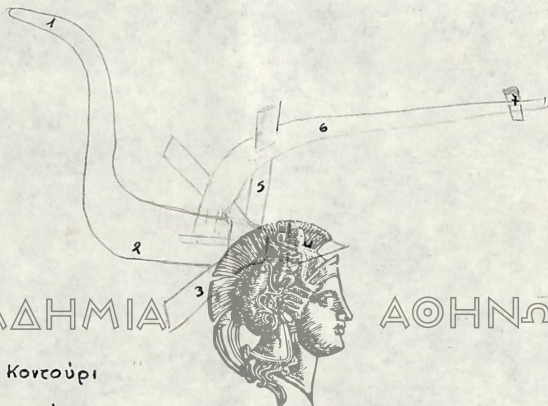

Παπαγιάννης Κωνσταντίνος, διδάσκων. ἡ συλλογὴ
αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ τῆς 5 Φεβρουαρίου 1970

Συλλογισμοί.

Τελίς 4

Έργα. 3.

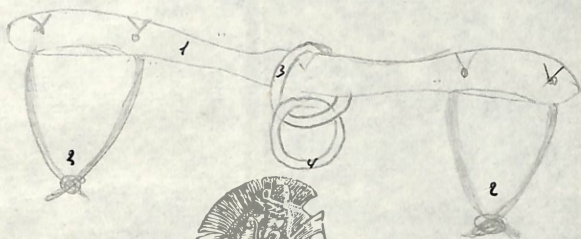

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 1) Κοντούρι
- 2) Εσρώση
- 3) Παράβολον
- 4) Δνί
- 5) Θέρρα
- 6) Σταβάρι
- 7) Μπουυλνύθρα

Σελίς 6
 Νεω-Σελ. 9

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
 1) Δυγν

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Σελίς (Σελ. Σελίς)
- 3) Κουσούρι (Σελ. Σελίς)
- 4) Λουριά (Σελ. Σελίς Σελίς Σελίς)

Σελίς

Σελ. 10

Σελ'ς 10

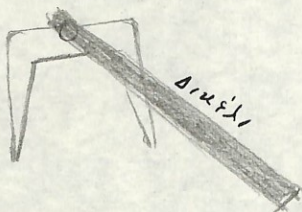
σε. 3-γ'

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

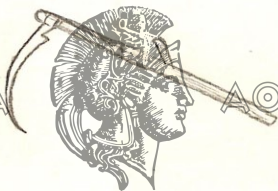
ΑΘΗΝΩΝ

Σελ 17

Συμπόρι - 2

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ